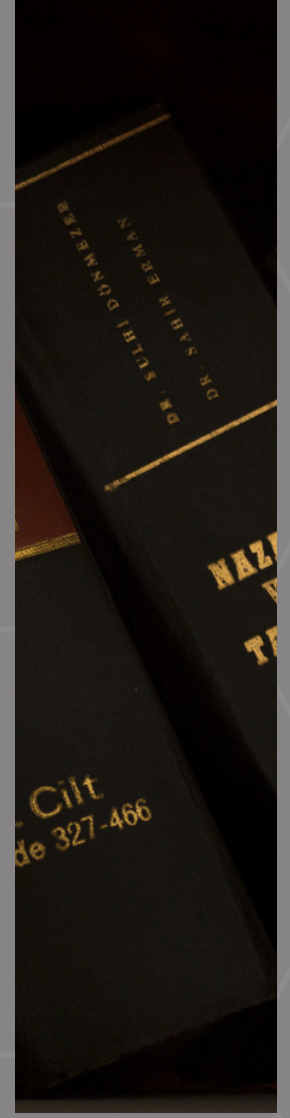

Yasama, Mevzuat, İçtihat Araştırma ve Seminer Komisyonu

Bültene katkıda bulunmak için iletişime geçebilirsiniz.

SAYI-3

**7538 sayılı SOSYAL SİGORTALAR VE GENEL SAĞLIK SİGORTASI
KANUNU İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR
KANUN yayımlanmıştır.**

MADDE 1- 17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun geçici 87 nci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 2- 7/5/1987 tarihli ve 3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Bilgi toplama, işleme ve paylaşma yetkisi

EK MADDE 19- Sağlık hizmeti almak üzere, kamu veya özel sağlık kuruluşları ile sağlık mesleği mensuplarına müracaat edenlerin, sağlık hizmetinin gereği olarak vermek zorunda oldukları veya kendilerine verilen hizmete ilişkin kişisel verileri işlenebilir.

Sağlık hizmetinin verilmesi, kamu sağlığının korunması, koruyucu hekimlik, tıbbi teşhis, tedavi ve bakım hizmetlerinin yürütülmesi ile sağlık hizmetlerinin planlanması ve maliyetlerin hesaplanması amacıyla Sağlık Bakanlığı, birinci fıkra kapsamında elde edilen verileri alarak işleyebilir. Bu veriler, 24/3/2016 tarihli ve 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununda öngörülen şartlar dışında aktarılamaz.

Bakanlık, ikinci fıkra gereğince toplanan ve işlenen kişisel verilere, ilgili kişilerin kendilerinin veya yetki verdikleri üçüncü kişilerin erişimlerini sağlayacak bir sistem kurar.

Üçüncü fıkraya göre kurulan sistemlerin güvenliği ve güvenilirliği ile ilgili standartlar Kişisel Verileri Koruma Kurulunun belirlediği ilkelere uygun olarak Bakanlıkça belirlenir. Bakanlık, ilgili mevzuat uyarınca elde edilen kişisel sağlık verilerinin güvenliğinin sağlanması için gerekli tedbirleri alır; bu amaçla, sistemde kayıtlı bilgilerin hangi görevli tarafından ne amaçla kullanıldığının denetlenmesine imkân tanıyan bir güvenlik sistemi kurar.

Sağlık personeli istihdam eden kamu kurum ve kuruluşları ile özel hukuk tüzel kişileri ve gerçek kişiler, istihdam ettiği personeli ve personel hareketlerini Bakanlığa bildirmekle yükümlüdür.

Kişisel sağlık verilerinin işlenmesi, güvenliği ve bu maddenin uygulanması ile ilgili diğer hususlar Bakanlıkça yürürlüğe konulan yönetmelikle düzenlenir.”

MADDE 3- 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (h) bendinde yer alan “tedaviye yönelik hizmet alımları” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve 2/3/1927 tarihli ve 984 sayılı Ecza Ticarethaneleriyle Sanat ve Ziraat İşlerinde Kullanılan Zehirli ve Müessir Kimyevi Maddelerin Satıldığı Dükkanlara Mahsus Kanun ile 14/5/1928 tarihli ve 1262 sayılı İспенçiyari ve Tıbbi Müstahzarlar Kanunu kapsamında Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından yurt dışından gerçekleştirilecek beşeri tıbbi ürün alımları ve bunlara ilişkin hizmet alımları” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 4- 24/11/2004 tarihli ve 5258 sayılı Aile Hekimliği Kanununun 5 inci maddesinin ikinci fıkrasının; birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, bu cümleden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiş, fıkroda yer alan “Türkiye Halk Sağlığı Kurumunca” ibareleri “Bakanlıkça” şeklinde, mevcut üçüncü cümlesinde yer alan “Aile hekimliği uygulamasına geçilen yerlerde” ibaresi “Aile hekimliği uygulaması kapsamında” şeklinde, mevcut dördüncü cümlesinde yer alan “Sağlık, Maliye ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik bakanlıklarınca” ibaresi “Sağlık Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca” şeklinde, mevcut beşinci cümlesinde yer alan “Aile hekimliği uygulamasına geçilen yerlerde, diğer” ibaresi “Diğer” şeklinde değiştirilmiş ve fıkraya aşağıdaki cümleler eklenmiştir.

“Yabancılarla sunulan hizmetler, sertifikası olan aile hekimlerince mesai dışında sunulan akupunktur ve fitoterapi uygulamaları ile özel amaçlı raporlardan Bakanlıkça belirlenenler hariç olmak üzere aile hekimliği hizmetleri ücretsizdir.”

“Acil haller hariç, haftada kırk saatten az olmamak kaydı ile Bakanlıkça belirlenen kıstaslar çerçevesinde ilgili aile hekiminin talebi ve o yerin sağlık idaresince onaylanan çalışma saatleri içinde yerine getirilir.”

“Bu fıkranın birinci cümlesi kapsamında Bakanlıkça tarifeleri belirlenen hizmetlerden tahsil edilecek gelirler il sağlık müdürlüklerinin döner sermaye işletmelerinde bu amaçla açılacak olan hesaba yatırılır. Bu hesapta toplanan gelirlerin, sağlık hizmet sunumu için harcanma kriterleri, aile sağlığı merkezi giderlerinde kullanılması da dahil aile hekimine ve aile sağlığı çalışanına dağıtılabilecek miktarları, dağıtım ve harcamaya ilişkin diğer usul ve esaslar Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Bakanlıkça belirlenir. Aile hekimi ve aile sağlığı çalışanına yapılacak ödemenin hesabında 3 üncü maddenin beşinci fıkrası hükümleri dikkate alınmaz.”

MADDE 5- 16/5/2006 tarihli ve 5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumuna İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanunun 35 inci maddesinin altıncı fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “bu Kanun ve diğer mevzuatla verilen görevleri” ibaresi “görevlerini” şeklinde değiştirilmiş ve ikinci cümlesinde yer alan “kamu idareleri” ibaresinden sonra gelmek üzere “, 17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun geçici 20 nci maddesi kapsamındaki bankaların, sigorta ve reasürans şirketlerinin, ticaret odalarının, sanayi odalarının, borsaların veya bunların teşkil ettikleri birliklerin personeli için kurulmuş bulunan sandıklar” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 6- 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 60 inci maddesinin yedinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “ilk kayıt tarihinden” ibaresi “eğitim öğretim yılı başlangıç tarihinden” şeklinde, “olurlar” ibaresi “sayılır” şeklinde değiştirilmiş; ikinci cümlesi yürürlükten kaldırılmış ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir. “Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı veya Uluslararası Öğrenciler Değerlendirme Kurulu kararı ile burslandırılan uluslararası öğrenciler, bursluluk statüleri devam ettiği sürece genel sağlık sigortalısı sayılır. Genel sağlık sigortası primleri, 82 nci maddenin birinci fıkrasına göre belirlenen prime esas kazanç alt sınırının %4’üdür. Bu kişiler hakkında 3 üncü maddenin birinci fıkrasının (10) numaralı bendi uygulanmaz.”

MADDE 7- 5510 sayılı Kanunun 63 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“g) Uygulamaya ilişkin usul ve esaslar Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenmek üzere, Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı tarafından desteklenen, Sağlık Bakanlığınca izin ve onay verilen kamu hastaneleri ve devlet üniversitelerinde yapılan klinik araştırmalarda, araştırma ürünlerinin sağlanması hariç olmak üzere, bu madde kapsamında Kurumca finansmanı sağlanan sağlık hizmetleri.”

MADDE 8- 5510 sayılı Kanunun 67 nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“d) 60 ıncı maddenin yedinci fıkrasına göre genel sağlık sigortalısı sayılanların, (c) bendinde sayılan şartlarla birlikte, bir eğitim öğretim yılına ilişkin genel sağlık sigortası primlerinin tamamını tescil tarihinden itibaren bir ay içinde ödemeleri,”

MADDE 9- 5510 sayılı Kanunun 68 inci maddesinin ikinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “2” ibaresi “20” şeklinde değiştirilmiş, altıncı cümlesinde yer alan “önceki basamaklardan sevkli olarak başvurulup başvurulmadığı gibi hususları göz önünde bulundurarak on katına kadar artırmaya” ibaresinden sonra gelmek üzere “, birinci basamak sağlık hizmeti sunucularından sevk edilenler için yarısına kadar azaltmaya” ibaresi eklenmiş ve fıkranın son cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bu fıkra da belirtilen 1 Türk lirası, 20 Türk lirası ve 3 Türk lirası, 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu uyarınca belirlenen yeniden değerlendirme oranı kadar her yıl artırılır.”

MADDE 10- 5510 sayılı Kanunun 81 inci maddesinin birinci fıkrasının (ı) bendinin birinci cümlesinde yer alan “beş” ibaresi “dört” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 11- 5510 sayılı Kanunun 88 inci maddesinin onuncu fıkrasında yer alan “(c) ve (d) bentlerinde” ibaresi “(c), (d) ve (g) bentleri ile 60 inci maddenin sekizinci ve onuncu fıkralarında” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 12- 5510 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki sigortalılardan 28 inci maddenin beşinci fıkrasına göre aylık talebinde bulunanların Kanunun yürürlük tarihinden önceki hizmet sürelerine ilişkin aylıklarının hesabında, birinci fıkranın (a) bendine göre esas alınacak aylık bağlama oranı 506 sayılı Kanunun mülga 61 inci maddesinin dördüncü fıkrası dikkate alınarak belirlenir.”

MADDE 13- 5510 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesinin beşinci fıkrasının son cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve fıkraya aşağıdaki cümleler eklenmiştir.

“Ancak, bu Kanunun 4 üncü maddesinin dördüncü fıkrasının (d), (e) ve (f) bentlerinde belirtilenlerden öğrenci olanların sigortalı sayılmaları, yetim aylıklarının bağlanmamasını veya bağlanan yetim aylıklarının kesilmesini gerektirmez.”

“Bu madde kapsamında aylık alan ya da hükmün yürürlüğe girdiği tarihten sonra aylığa hak kazanacak erkek çocuklar için 5434 sayılı Kanunun mülga 74 üncü maddesinin altıncı fıkrası hükümleri uygulanmaz. Bu fıkranın ikinci ve üçüncü cümlesi hükümleri bu Kanunun geçici 18 inci maddesi kapsamındaki yetimler hakkında da ilgisine göre uygulanır.”

MADDE 14- 5510 sayılı Kanunun geçici 6 ncı maddesinin yedinci fıkrasının (d) bendinin (1) numaralı alt bendi ve (e) bendinin (1) numaralı alt bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“1) 31/12/2008 (dahil) tarihinden önce sigortalı sayılanlar için 3700 gün olarak,”

“1) 31/12/2008 (dahil) tarihinden önce sigortalı sayılanlar için 4100 gün olarak,”

MADDE 15- 5510 sayılı Kanunun geçici 10 uncu maddesinin ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmış, üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve dördüncü fıkrasında yer alan “ve ikinci” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

“Engelliliği nedeniyle vergi indiriminden yararlanarak yaşlılık aylığı bağlananların aylıklarının ödenmesine devam edilir. Bunlar hakkında 28 inci maddenin beşinci fıkrası ile 94 üncü madde hükümleri uygulanır.”

MADDE 16- 5510 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 107- Bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (4) numaralı alt bendi kapsamında faaliyette bulunanların tarımsal faaliyetlerinin başlaması ve sonlanmasına ilişkin olarak ilgili meslek kuruluşlarınca 8 inci maddesinin üçüncü fıkrası ve 9 uncu maddesinin üçüncü fıkrasında belirtilen bu maddenin yürürlük tarihinden önceki sürelerle ait bildirim yükümlülüklerinin bu maddenin yürürlük tarihinden önce kanuni süresi dışında yerine getirilmiş olması veya bu maddenin yürürlük tarihinden itibaren 6 ay içinde yerine getirilmesi durumunda idari para cezası uygulanmaz. Bu yükümlülükler için bu maddenin yürürlük tarihinden önce uygulanan idari para cezaları, kesinleşip kesinleşmediğine bakılmaksızın terkin edilir, ancak tahsil edilmiş tutarlar red ve iade veya mahsup edilmez.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurum tarafından belirlenir.”

MADDE 17- 5510 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 108- 81 inci maddenin birinci fıkrasının (ı) bendinin birinci cümlesinde yer alan “dört” ibaresi; aynı bentte yer alan şartlarla birlikte işverenlerin imalat sektöründe faaliyet göstermesi halinde “beş” olarak uygulanır.

Bu madde hükümleri 31/12/2026 tarihine kadar uygulanmaya devam edilir. Cumhurbaşkanı, bu maddenin uygulanma süresini 31/12/2027 tarihine kadar uzatmaya yetkilidir.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlık ile Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından müştereken belirlenir.”

MADDE 18- 20/6/2012 tarihli ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (d) ve (ş) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve fıkra aşağıdaki bentler eklenmiştir.

“d) Eğitim kurumu: Bu Kanun ile bu Kanuna dayanılarak düzenlenen alt mevzuat hükümleri uyarınca eğitim vermek üzere Bakanlıkça yetkilendirilmiş kurum ve kuruluşları,”

“ş) Diğer sağlık personeli: İş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinde görevlendirilmek üzere Bakanlıkça yetkilendirilmiş, diğer sağlık personeli belgesine sahip ebe, hemşire, sağlık memuru, acil tıp teknikeri, acil tıp teknisyeni, çevre sağlığı teknikeri veya çevre sağlığı teknisyeni diplomasına sahip olan kişileri,”

“t) Çalışan sağlığı merkezi (ÇASMER): Sağlık Bakanlığına bağlı, işyerlerine iş sağlığı ve güvenliği hizmetleri sunmak üzere bu Kanun kapsamında Bakanlıkça yetkilendirilen, gerekli donanım ve personele sahip birimi,

u) Ekipman muayene kuruluşu: İşin yapılmasında kullanılan her türlü makine, alet, ekipman, tesis, teçhizat, cihaz ve koruyucu sistemlerin iş sağlığı ve güvenliği yönünden; mevzuat, ilgili standart ve kontrol kriterlerine uygun kullanımının sağlanması ve sürdürülmesi adına bakım veya muayene, test ve kontrol yapmak üzere Bakanlıkça yetkilendirilen kuruluşları,”

MADDE 19- 6331 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin ikinci cümlesinde yer alan “birimlerinden” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya ÇASMER’lerden” ibaresi ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(5) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.”

MADDE 20- 6331 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin ikinci fıkrasının üçüncü cümlesinde yer alan “veya iş güvenliği uzmanınca,” ibaresi “, iş güvenliği uzmanı ve/veya ortak sağlık ve güvenlik birimi yönetimi tarafından” şeklinde değiştirilmiş ve dördüncü cümlesinde yer alan “süreyle” ibaresinden sonra gelmek üzere “; ortak sağlık ve güvenlik biriminin yetki belgesi altı ay, tekrarında ise bir yıl süreyle” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 21- 6331 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin üçüncü fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan “kamu hizmet sunucuları veya aile hekimlerinden de” ibaresi “ÇASMER’lerden, aile hekimlerinden veya diğer kamu sağlık hizmeti sunucularından da” şeklinde değiştirilmiştir.

HUKUK MESLEKLERİNE GİRİŞ SINAVI VE İDARİ YARGI ÖN SINAVI YÖNETMELİĞİNDE DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA DAİR YÖNETMELİK yayımlanmıştır

MADDE 1- 8/5/2024 tarihli ve 32540 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Hukuk Mesleklerine Giriş Sınavı ve İdari Yargı Ön Sınavı Yönetmeliğinin 9 uncu maddesinin birinci, ikinci ve üçüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(1) Sınavlarda ilgililerin 2547 sayılı Kanunun ek 41 inci maddesinde sayılan alanlardaki bilgileri ölçülür. Sınav test şeklinde olup, çoktan seçmeli en az yüz yirmi sorudan oluşur.

(2) Hukuk Mesleklerine Giriş Sınavında alanlara göre soru dağılımı;

- a) Anayasa Hukuku %5,
- b) Anayasa Yargısı %2,50,
- c) İdare Hukuku %5,
- ç) İdari Yargılama Usulü %2,50,
- d) Medeni Hukuk %12,50,
- e) Borçlar Hukuku %10,
- f) Ticaret Hukuku %10,
- g) Hukuk Yargılama Usulü %10,
- ğ) İcra ve İflas Hukuku %5,
- h) Ceza Hukuku %7,50,
- ı) Ceza Yargılama Usulü %5,
- i) İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku %5,
- j) Vergi Hukuku %2,50,
- k) Vergi Usul Hukuku %2,50,
- l) Avukatlık Hukuku %2,50,
- m) Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi %2,50,
- n) Türk Hukuk Tarihi %2,50,
- o) Milletlerarası Hukuk %2,50,
- ö) Milletlerarası Özel Hukuk %2,50,
- p) Genel Kamu Hukuku %2,50,

şeklindedir ve yüz puan üzerinden en az yetmiş puan alanlar başarılı sayılır.

(3) İdari Yargı Ön Sınavında alanlara göre soru dağılımı;

- a) Anayasa Hukuku %7,50,
- b) Anayasa Yargısı %2,50,
- c) İdare Hukuku %10,
- ç) Türk İdari Teşkilatı %5,
- d) İdari Yargılama Usulü %7,50,
- e) Medeni Hukuk %7,50,
- f) Borçlar Hukuku (Genel Hükümler) %7,50,
- g) Ticari İşletme ve Şirketler Hukuku %2,50,
- ğ) Hukuk Yargılama Usulü %5,
- h) Ceza Hukuku (Genel Hükümler) %5,
- ı) Ceza Yargılama Usulü %2,50,
- i) Vergi Hukuku %10,
- j) Vergi Usul Hukuku %5,
- k) Maliye ve Ekonomi %7,50,
- l) İmar ve Çevre Hukuku %2,50,
- m) Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi %2,50,
- n) Milletlerarası Hukuk %2,50,
- o) Milletlerarası Özel Hukuk %2,50,
- ö) Genel Kamu Hukuku %2,50,
- p) Sosyal Güvenlik Hukuku %2,50,

şeklindedir ve yüz puan üzerinden en az yetmiş puan alanlar başarılı sayılır.”

MADDE 2- Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Yönetmelik hükümlerini Adalet Bakanı yürütür.

ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARINDAN SEÇİLENLER

A) İPTAL KARARLARI

09/01/2025 tarihli RG 2024/81 E., 2024/189 K., 05/11/2024 T.

5237 sayılı TCK m. 220/6 birinci cümle olan "Örgüte üye olmamakla birlikte örgüt adına suç işleyen kişi, ayrıca iki yıl altı aydan altı yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır." hükmü İPTAL EDİLMİŞTİR.

YÜRÜRLÜK TARİHİ 6 AY SONRA 09/07/2025

İlgili Madde:

Suç işlemek amacıyla örgüt kurma[

Madde 220- (1) Kanunun suç saydığı fiilleri işlemek amacıyla örgüt kuranlar veya yönetenler, örgütün yapısı, sahip bulunduğu üye sayısı ile araç ve gereç bakımından amaç suçları işlemeye elverişli olması halinde, dört yıldan sekiz yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Ancak, örgütün varlığı için üye sayısının en az üç kişi olması gerekir.

(2) Suç işlemek amacıyla kurulmuş olan örgüte üye olanlar, iki yıldan dört yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(3) Örgütün silahlı olması halinde, yukarıdaki fıkralara göre verilecek ceza dörtte birinden yarısına kadar artırılır.

(4) Örgütün faaliyeti çerçevesinde suç işlenmesi halinde, ayrıca bu suçlardan dolayı da cezaya hükmolunur.

(5) Örgüt yöneticileri, örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenen bütün suçlardan dolayı ayrıca fail olarak cezalandırılır.

(6) (Değişik:2/3/2024-7499/10 md.) **Örgüte üye olmamakla birlikte örgüt adına suç işleyen kişi, ayrıca iki yıl altı aydan altı yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.** İşlenen suçun niteliğine göre verilecek ceza yarısına kadar indirilebilir. Bu fıkra hükmü sadece silahlı örgütler hakkında uygulanır.

(7) (Değişik: 2/7/2012 – 6352/85 md.) Örgüt içindeki hiyerarşik yapıya dahil olmamakla birlikte, örgüte bilerek ve isteyerek yardım eden kişi, örgüt üyesi olarak cezalandırılır. Örgüt üyeliğinden dolayı verilecek ceza, yapılan yardımın niteliğine göre üçte birine kadar indirilebilir.

(8) Örgütün cebir, şiddet veya tehdit içeren yöntemlerini meşru gösterecek veya övecek ya da bu yöntemlere başvurmayı teşvik edecek şekilde propagandasını yapan kişi, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Bu suçun basın ve yayın yolu ile işlenmesi halinde, verilecek ceza yarı oranında artırılır.

30/01/2025 tarihli RG 2023/182 E., 2024/203 K., 04/12/2024 T.
12/01/2011 tarihli ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'na
24/11/2016 tarihli ve 6763 sayılı Kanunun 44. Maddesiyle
eklenen ek 1. Maddenin (2) numaralı fıkrasında yer alan "...341
inci, 362 nci... ve..."ibaresinin Anayasa'ya aykırı olduğuna ve
iptaline, iptal hükmünün RG'de yayımlanmasından başlayarak
9 ay sonra (30/10/2025) yürürlüğe girmesine karar verilmiştir.

Özet: İstinaf ve Temyiz yoluna başvuru açısından dava konusu
değerin hüküm tarihinde geçerli olan parasal tutarın altında
kalması halinde kararın kesin olacağı yönündeki hüküm iptal
edilmiştir. Yürürlük tarihi 9 ay sonra olup 30/10/2025'tir.

İlgili Madde:

Parasal sınırların artırılması

EK MADDE 1- (Ek: 24/11/2016-6763/44 md.)

(1) 200 üncü, 201 inci, 341 inci, 362 nci ve 369 uncu
maddelerdeki parasal sınırlar her takvim yılı başından geçerli
olmak üzere, önceki yılda uygulanan parasal sınırların; o yıl için
4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298
inci maddesi hükümleri uyarınca Maliye Bakanlığınca her yıl
tespit ve ilan edilen yeniden değerlendirme oranında artırılması
suretiyle uygulanır. Bu şekilde belirlenen sınırların bin Türk
lirasını aşmayan kısımları dikkate alınmaz.[70]

(2) 200 üncü ve 201 inci maddelerdeki parasal sınırların
uygulanmasında hukuki işlemin yapıldığı, 341 inci, 362 nci ve
369 uncu maddelerdeki parasal sınırların uygulanmasında
hükmün verildiği tarihteki miktar esas alınır.(3) (Ek:7/11/2024-
7531/22 md.) İstinaf ve temyiz kanun yoluna başvuruda esas
alınan parasal sınırdaki yeniden değerlendirme nedeniyle meydana
gelen artış, bölge adliye mahkemesinin kaldırma veya
Yargıtayın bozma kararları üzerine yeniden verilen kararlar
hakkında uygulanmaz, ilk karar tarihinde geçerli olan parasal
sınırlar esas alınır

ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARINDAN SEÇİLENLER

A)BİREYSEL BAŞVURULAR

09/01/2025 tarihli RG Başvuru No: 2024/104 E. 2024/173 K. 17/10/2024 T.

Harçlar Kanununun tenfize ilişkin ilamların nispi harca tabi kılınan dördüncü maddesinin hak arama hürriyetine-anayasaya aykırı olmadığına dair oy çokluğu ile karar verilmiştir

İlgili madde: 492 sayılı Harçlar Kanunu

Yabancı mahkeme ilamları:

Madde 4 – Yabancı bir mahkeme tarafından verilen ilamların tenfizi için açılacak davalardan, bu ilamlarda hükmolunmuş şeyin değeri, nevi ve mahiyetine göre (1) sayılı tarife gereğince harç alınır.

09/01/2025 tarihli RG Başvuru No: 2021/1318 04/07/2024 T.

Soruşturmanın uzun sürmesi, sınavın kazanılmasına rağmen arabuluculuk siciline kaydedilmemesi nedeniyle Anayasa'nın 20. maddesinde güvence altına alınan "Özel hayata saygı hakkı"nın ihlal edildiğine karar verilmiştir.

21/01/2025 tarihli RG Başvuru No: 2020/4536 18/09/2024 T.

Etkili soruşturma yapılmaması nedeniyle hak ihlali kararı. "Anayasa'nın 17. Maddesinde güvence altına alınan kişinin maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkının ihlal edildiğine" karar verilmiştir.

YARGITAY-BAM KARARLARINDAN SEÇİLENLER

Bursa BAM 4 HD 2024/3188 E 2024/3486 K 26.12.2024

“İhtiyaç sebebi dava açma süresi başlamadan arabuluculuk bürosuna başvurulduğundan, henüz dava açma süresi başlamadan yapılan başvurunun dava şartını karşılamadığı kabul edilmelidir.”

17. Hukuk Dairesi 2013/1782 E., 2013/2399 K. "İçtihat Metni" MAHKEMESİ :Aile Mahkemesi Mal rejiminin tasfiyesine ilişkin davada Mudanya 1. Asliye (Aile) Hukuk ve Bakırköy 3 Aile Mahkemelerince ayrı ayrı yetkisizlik kararı verilmesi nedeni ile yargı yerinin belirlenmesi için gönderilen dosya belgeler incelendi, gereği düşünüldü: içindeki tüm -KARAR- Dava, mal rejiminin resmen tasfiyesi ve katılma alacağının tahsili istemine ilişkin olup, dava konusu bir gayrimenkul ve araçlardır. Mudanya 1. Asliye (Aile) Hukuk Mahkemesince, uyuşmazlığın gayrimenkulün aynından doğduğu gerekçesi ile yetkisizlik kararı verilmiştir. Bakırköy 3 Aile Mahkemesi ise, uyuşmazlığın mal rejimi tasfiyesine ilişkin olduğu gerekçesi ile yetkisizlik kararı vermiştir. Dosyanın incelenmesinde, uyuşmazlığın mal rejimi tasfiyesi ve katılma alacağına ilişkin olup, dava konusunun taşınmaz ve araçlar olduğu, TMK'nin 214 ve devamı maddelerinde mal rejimi tasfiyesi davalarında, mal rejimi boşanma ile sona ermişse yetkili mahkemenin boşanma davasındaki yetkili mahkeme olduğu belirtilmiştir. Uyuşmazlığın gayrimenkul aynından değil, mal rejimi tasfiyesinden kaynaklandığı anlaşılmaktadır. Buna e uyuşmazlığın Mudanya 1 Asliye Hukuk Mahkemesine görülmesi gerekir. SONUÇ: Yukarıda açıklanan nedenlerle; 6100 Sayılı HMK.'nın 21. ve 22. maddeleri gereğince Mudanya 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin YARGI YERİ OLARAK BELİRLENMESİNE, 28.02.2013 gününde oybirliği ile karar göre verildi.

(Kapatılan) 13. Hukuk Dairesi 2012/1712 E., 2012/8515 K. "İçtihat Metni" MAHKEMESİ :Tüketici Mahkemesi Taraflar arasındaki tazminat davasının yapılan yargılaması sonunda ilamda yazılı nedenlerden dolayı davanın reddine yönelik olarak verilen hükmün süresi içinde davacı avukatınca temyiz edilmesi üzerine dosya incelendi gereği konuşulup düşünüldü. KARAR Davacı, eşi ile kurban bayramı tatilini geçirmek için davalı ...Seyahat Acentesi'nden tatil programı satın aldıklarını, tatil programı kapsamında diğer davalıya ait...Otel'de konakladıklarını, otelde kaldıkları son gece saat 03.00 sıralarında uyurken odada bir ses duyduklarını ve içeride yabancı biri olduğunu fark ettiklerini, korkuyla 'hırsız var' diye bağırmaları üzerine hırsızın balkona, oradan da yangın merdivenlerine geçerek kaçtığını, otelin güvenlik müdürünün evinden çağrıldığını, odadaki parmak izlerinin alındığını, kaçarken hırsızın, evrak çantasını ve eczacı olması sebebiyle içindeki reçeteleri de çaldığını, SGK'dan reçete bedellerini tahsil edemediğini ileri sürerek, tur programı olan 670,00 TL'nin ödeme tarihinden itibaren, 2.500,00 TL maddi, 5.000,00 TL manevi tazminatın olay tarihinden itibaren davalılardan müştereken ve müteselsilen tahsilini istemiştir. Davalılar, davanın reddini dilemişlerdir. Mahkemece, 2.587 TL tutarındaki faturaların hırsızlık olayı sonrası çalındığı ve bundan dolayı maddi zarara uğranıldığının davacı tarafından ispat edilemediği, mevcut tutanaklarda da hırsızlık olayının davacının odasında gerçekleştiğine dair kesin bir delil olmadığı, böyle bir eylem olsa da, bu eylem sonucu davacının maddi zarara uğradığı hususu ispat edilemediğinden davanın reddine karar verilmiş, hüküm davacı tarafından temyiz edilmiştir, 2012/1712-8515 Davacının konakladığı otel odasına hırsız girdiği, toplanan deliller ve tüm dosya münderecatı ile sabittir. Tatil için gidilen beldede, davacının konakladığı yere gerekli tedbirleri almayarak hırsız girmesine neden olan davalı acente ve turizm şirketi bunun sonucundan sorumludur. Nitekim 30.11.2009 tarihli görgü ve tespit tutanağında balkon kapısının arızalı olduğu ve kilitlenmediği belirlenmiştir. Davacının, odasına hırsız girmesiyle ruhsal bütünlüğünün bozulduğunun ve manevi tazminata hak kazandığının kabulü gerekir. Davacının maddi tazminata ilişkin, taleplerinin de değerlendirilerek sonucuna uygun karar verilmesi gerekir. Mahkemece, açıklanan hususlar göz ardı edilerek yazılı şekilde karar verilmesi, usul ve yasaya aykırı olup bozmayı gerektirir.

7. Hukuk Dairesi 2024/860 E., 2024/4724 K. "İçtihat Metni" MAHKEMESİ : İzmir Bölge Adliye Mahkemesi 16. Hukuk Dairesi SAYISI : 2022/1298 E., 2023/1598 K. DAHİLİ DAVALILAR : ... vd. vekiliAvukat ... DAVA TARİHİ : 07.05.2018 KARAR : İlk Derece Mahkemesi hükmü kaldırılarak yeniden esas hakkında hüküm kurulmak suretiyle davanın usulden reddine İLK DERECE MAHKEMESİ :... 2. Asliye Hukuk Mahkemesi SAYISI: 2020/11 E., 2022/177 K. Taraflar arasındaki 23.03.2015 tarihli mirastan feragat sözleşmesi nedeniyle tapu iptali tescil ile 26.03.2015 tarihli mirastan feragat sözleşmesinin iptali davasından dolayı yapılan yargılama sonunda İlk Derece Mahkemesince davanın kabulüne karar verilmiştir. Kararın davalılar tarafından istinaf edilmesi üzerine, Bölge Adliye Mahkemesince başvurunun kabulü ile İlk Derece Mahkemesi hükmü kaldırılarak yeniden esas hakkında hüküm kurulmak suretiyle davanın aktif husumet yokluğundan usulden reddine karar verilmiştir. Bölge Adliye Mahkemesi kararı davacı vekili tarafından duruşma istemli temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, 22.10.2024 tarihinde duruşma yapılmasına ve duruşma gününün taraflara davetiye ile bildirilmesine karar verilmiştir.

Belli edilen günde davacı vekili Av. ... ile karşı taraftan dahili davalılar vekili Av. ... geldiler. Açık duruşmaya başlandı. Gelenlerin sözlü açıklamaları dinlenildikten sonra açık duruşmanın bittiği bildirildi. İşin incelenerek karara bağlanması için Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlenerek dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü: I. DAVA Davacı vekili dava dilekçesinde, müvekkili ile davalı ...'nın kardeş olduklarını, davalı... 'nın eşi olan ...un 16.04.2018 tarihinde öldüğünü, davalı ... ile eşi...un... 8. Noterliğinde 23.03.2012 tarihli mirastan feragat sözleşmesini akdettiklerini, sözleşmeye göre davalı ...'nın kendisine eşi .dan miras yolu ile intikal edecek olan 689 parseldeki miras payının tamamından müvekkili Habip lehine ve ivazlı olarak feragat ettiğini, sözleşmede de belirtildiği üzere ivazın nakden ve tamamen müvekkili tarafından davalı ...'ya verildiğini, böylece anılan taşınmaz üzerinde davalının miras hakkının sona erdiğini, buna rağmen kötüniyetli olarak davalı... ile eşi ...un aynı taşınmazla ilgili tekrar... 8. Noterliğinin 26.03.2012 tarihli mirastan feragat sözleşmesini yaptıklarını, 26.03.2012 tarihli sözleşme ile 23.03.2012 tarihli sözleşmenin arasındaki tek farkın ilk sözleşme ile davalı ...'nın miras payının tamamından müvekkili lehine feragat etmiş iken ikinci sözleşme ile miras payının 1/6'sından feragat ettiğini, bu nedenle ikinci sözleşmenin hem müvekkilinin aleyhine hem de ilk sözleşmeye aykırı olduğunu, oysa ki ivazlı feragatte lehine müvekkilinin aleyhine ve hem de ilk sözleşmeye aykırı olduğunu, oysa ki ivazlı feragatte lehine feragatte bulunulmanın muvafakati olmadan o sözleşmeye aykırı bir sözleşme yapılamayacağını, ilk sözleşme ile miras hakkı sona eren davalının ikinci sözleşmeyi yapma hak ve yetkisinin olmadığını ileri sürerek 26.03.2012 tarihli mirastan feragat sözleşmesinin iptalini ve 23.03.2012 tarihli mirastan feragat sözleşmesi uyarınca muris Ali Birol adına kayıtlı olan 689 parsel sayılı taşınmazın davalı ...'un miras payı oranında iptali ile müvekkili adına tescilini istemiştir.

II. CEVAP Davalı vekili cevap dilekçesinde, zamanaşımı süresinin geçtiğini, müvekkilinin ivazı almadığını, davacının tarafı olmadığı sözleşmeye dayanarak hak talep edemeyeceğini, aktif husumetinin olmadığını, 4721 sayılı Kanun'un 528 inci maddesine göre kanuni mirasçı olmayan lehine mirastan feragat sözleşmesi yapılamayacağını, davacının kanuni mirasçı olmadığını, bu nedenle anılan madde gereğince sözleşmenin geçersiz olduğunu, ilk sözleşmenin ikinci sözleşme ile geçersiz kılındığını, kaldı ki her iki sözleşmenin de şekle aykırı ve geçersiz olduklarını, dayananın belgenin mirastan feragat sözleşmesi niteliğinde olmadığını, aksi kabul edilecek olsa dahi sonraki tarihlinin geçerli olacağını savunarak davanın reddini istemiştir. III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI 1.İlk Derece Mahkemesinin 16/10/2018 tarihli ve 2018/277 Esas, 2018/549 Karar sayılı kararıyla; 4721 sayılı Kanun'un 529 uncu maddesi gereğince mirastan feragat sözleşmesinin taraflarının mirasçı sıfatına sahip olması halinde sözleşmenin tarafı olabileceğinin belirtildiği, bu haliyle davacının murisin mirasçısı olmaması nedeniyle lehine ivazlı mirastan feragat sözleşmesi yapılmasının yasal olarak mümkün olmadığı ve davacının davada taraf ehliyetinin bulunmadığı gerekçesiyle davanın usulden reddine karar verilmiştir.

2. İlk Derece Mahkemesinin 16/10/2018 tarihli kararına karşı davacı vekili tarafından istinaf yoluna başvurulmuştur. 3. İzmir Bölge Adliye Mahkemesi 16. Hukuk Dairesinin 28/11/2019 tarihli ve 2019/611 Esas, 2019/1196 Karar sayılı kararıyla, 4721 sayılı Kanun'un 529 uncu maddesinin mirastan feragat sözleşmesinin belli kişi ya da kişiler lehine yapılabileceğine ilişkin hükmü karşısında, lehine ivazlı feragat sözleşmesi yapılan davacının, murisin yasal mirasçısı olmasının gerekmediği ve lehine ivazlı mirastan feragat sözleşmesi düzenlenen davacının bu sözleşmeye dayalı olarak tapu iptali ve tescil talebi ile dava açmakta aktif husumet ehliyetinin bulunduğu gerekçesiyle davacı vekilinin istinaf itirazının kabulüne, kararın kaldırılmasına ve davanın yeniden görülmesi için dosyanın mahkemesine gönderilmesine karar verilmiştir. 4. Bölge Adliye Mahkemesinin kaldırma kararı üzerine İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; 23/03/2012 tarihli mirastan feragat sözleşmesi ile davalı ...'nın davaya konu taşınmazda miras yolu ile tarafına intikal edecek miras hak ve hisselerinin tamamından davacı lehine feragat ettiğinin ve feragat bedelinin davacıdan tahsil edildiğinin belge ile sabit olduğu, ilgili kanun maddesine göre mirastan tam feragat halinde feragat edenin mirasçılık sıfatını kaybedeceği ve sanki miras bırakandan önce ölmüş gibi miras dışı kalacağı, yapılan ilk feragat sözleşmesinin geçerlilik niteliklerini haiz olduğu ve ilk sözleşme ile mirasçılık sıfatı kalmayan davalının ikinci bir mirastan feragat sözleşmesi düzenleyemeyeceği gerekçesiyle davanın kabulüne, 26.03.2012 tarihli mirastan feragat sözleşmesinin iptaline, dava konusu taşınmazda davalı adına kayıtlı hisselerin tamamının tapusunun iptali ile davacı adına tesciline taşınmazda davalı ... adına kayıtlı hisselerin tamamının tapusunun iptali ile davacı adına tesciline karar verilmiştir.

IV. İSTİNAF A. İstinaf Yoluna Başvuranlar İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davalı vekili istinaf başvurusunda bulunmuştur. B. İstinaf Sebepleri Davalı vekili; cevap dilekçesindeki savunmaları tekrar etmek suretiyle mahkemenin eksik inceleme sonucunda karar verdiğini ileri sürerek kararın kaldırılmasını talep etmiştir. C. Gerekçe ve Sonuç Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; murisin yasal mirasçısı olmayan davacının lehine yapılan mirastan feragat sözleşmesine dayalı tapu iptal ve tescil talepli davada aktif husumet ehliyetinin bulunmadığı gerekçesiyle davalı vekilinin istinaf isteminin kabulüne, İlk Derece Mahkemesi kararının kaldırılmasına, yeniden hüküm tesis edilmek suretiyle davanın usulden reddine karar verilmiştir.

V. TEMYİZ A. Temyiz Yoluna Başvuranlar Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davacı vekili temyiz isteminde bulunmuştur. B. Temyiz Sebepleri Davacı vekili, Bölge Adliye Mahkemesinin ilk kararı ile çelişkili hüküm verdiğini, bu nedenle usuli kazanılmış haklarının doğduğunu, davalı ...'nın mirastan feragat etmesi nedeniyle ölümü üzerine davaya dahil edilen dahili davalıların mirasçı sıfatına haiz olmayacaklarını bu nedenle taraf sıfatlarının olmadığını, mirastan feragat sözleşmesinin müvekkili lehine yapılması nedeniyle mirasçı atama niteliğinde olduğunu, müvekkilinin muris ...un atanmış mirasçısı olduğunu ve aktif husumet ehliyetinin bulunduğunu ileri sürerek kararın kaldırılmasını istemiştir. C. Gerekçe 1. Uyuşmazlık ve Hukuki Nitelendirme Uyuşmazlık, ivazlı mirastan feragat sözleşmesinde lehine mirastan feragat edilen kişi tarafından ilk mirastan feragat sözleşmesine dayanarak ileri sürülen tapu iptali ve tescil ile ikinci mirastan feragat sözleşmesinin iptali istemlerine ilişkindir. 2. İlgili Hukuk 1. 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 114, 369, 370 ve 371 inci maddeleri, 4721 sayılı Kanun'un 512, 517, 527, 528, 529, 558/1, 598, 599, 600, 545 ve devamı maddeleri. 2. 4721 sayılı Türk Medeni Kanun'un 527 nci maddesi şöyledir: "Mirasbırakan, miras sözleşmesiyle mirasını veya belirli malını sözleşme yaptığı kimseye ya da üçüncü bir kişiye bırakma yükümlülüğü altına girebilir. Mirasbırakan, malvarlığında eskisi gibi serbestçe tasarruf edebilir; ancak, miras sözleşmesindeki yükümlülüğü ile bağdaşmayan ölüme bağlı tasarruflarına veya bağışlamalarına itiraz edilebilir."

3. 4721 sayılı Türk Medeni Kanun'un 528 inci maddesi şöyledir: "Mirasbırakan, bir mirasçısı ile karşılıksız veya bir karşılık sağlanarak mirastan feragat sözleşmesi yapabilir. Feragat eden, mirasçılık sıfatını kaybeder. Bir karşılık sağlanarak mirastan feragat, sözleşmede aksi öngörülmedikçe feragat edenin altsoyu için de sonuç doğurur." 4. 4721 sayılı Türk Medeni Kanun'un 529 uncu maddesi şöyledir: "Mirastan feragat sözleşmesi belli bir kişi lehine yapılmış olup bu kişinin herhangi bir sebeple mirasçı olamaması hâlinde, feragat hükümden düşer. Mirastan feragat sözleşmesi belli bir kişi lehine yapılmamışsa, en yakın ortak kökün altsoyu lehine yapılmış sayılır ve bunların herhangi bir sebeple mirasçı olamaması hâlinde, feragat yine hükümden düşer." 5. 4721 sayılı Kanun'un 545 inci maddesine göre resmi vasiyetname şeklinde düzenlenmesi durumunda geçerli olan miras sözleşmeleri, olumlu miras sözleşmesi ve mirastan feragat sözleşmesi olarak ikiye ayrılmaktadır. 6. 4721 sayılı Kanun'un 527 nci maddesine göre, olumlu miras sözleşmesi, mirasbırakanın mirasını veya belirli malını sözleşme yaptığı kimseye ya da üçüncü bir kişiye bırakma yükümlülüğü altına girdiği bir miras sözleşmesi çeşididir. Anılan maddenin ikinci fıkrasına göre, lehine olumlu miras sözleşmesi yapılan taraf, mirasbırakanın miras sözleşmesindeki yükümlülüğü ile bağdaşmayan ölüme bağlı tasarruflarına veya bağışlamalarına itiraz edebilir. Maddenin ilk fıkrasında olumlu miras sözleşmesinin üçüncü bir kişi lehine de düzenlenebileceği belirtilmiştir. Üçüncü kişi yararına yapılan olumlu miras sözleşmesinde mirasbırakan, sözleşmenin diğer tarafı ile miras sözleşmesi akdederek, işleme katılmasına veya haberi bulunmasına gerek olmaksızın üçüncü bir kişiyi mirasçı atamakta veya vasiyet alacaklısı yapmaktadır. Bu durumda maddenin ikinci fıkrasında öngörülen itiraz hakkının, üçüncü kişi tarafından da kullanılabileceği kuşkusuzdur.

7. Mirasbırakan, art arda birbiri ile uyuşmayan iki miras sözleşmesi yaparsa, ikinci miras sözleşmesine karşı TMK m. 527/II kapsamında itirazda bulunulabilir. (Dural Mustafa, Öz Turgut, Türk Özel Hukuku Cilt IV Miras Hukuku, 17. Baskı, İstanbul, Filiz Kitabevi, 2021, sayfa 128). Bu durumda uyuşmazlığın giderilmesinde, somut olayın özelliğine göre 4721 sayılı Kanun'un 546 ve devamı maddelerinde öngörülen miras sözleşmesinin ortadan kaldırılması ya da sona ermesi gibi ilgili hükümlerin de ayrıca irdelenmesi gerekecektir.

8. Olumsuz miras sözleşmesi, yani Kanun'daki deyişiyle mirastan feragat sözleşmesi ise mirasbırakanın bir mirasçısı ile yaptığı ve mirasçının gelecekte sahip olması muhtemel miras hakkında vazgeçmesini konu alan bir miras sözleşmesidir.

9. 4721 sayılı Kanun'un 529 uncu maddesine göre, "Mirastan feragat sözleşmesi belli bir kişi lehine yapılmış olup bu kişinin herhangi bir sebeple mirasçı olamaması hâlinde, feragat hükümden düşer". Anılan maddede mirastan feragat sözleşmesinin belli bir kişi lehine yapılabileceği belirtilmiş olup; lehine feragat edilen kişi, üçüncü bir kişi veya mirasçılardan biri ya da birkaçı da olabilir. Şayet ilgili sözleşmede mirastan feragatin kimin lehine yapıldığı belirtilmişse, feragat edenin payını da o kişi alır. Kural olarak, feragat edenin payının kime kalacağına belirlendiği mirastan feragat sözleşmesi, lehine feragat yapılan kimse için mirasçı ataması sayılmaktadır. Bir diğer deyişle, kural olarak belirli bir kişi lehine yapılan feragat, aynı zamanda mirasçı atama tasarrufunu da içerir. Anılan maddeye göre ayrıca, lehine feragat edilen kişi herhangi bir nedenle mirasçı olamazsa mirastan feragat hükümden düşer. Anılan bozucu şart ile; lehine feragat edilen kişinin mirastan yoksunluk gerektiren bir fiilinin olması, mirasçılıktan çıkarılması veya mirası ret beyanında bulunması gibi hallerde mirasa hak kazanamayacak olması nedeniyle lehine yapılan kazandırmadan yararlanamayacağından feragatin hükümden düşmesi amaçlanmıştır. Ancak emredici nitelikte olmadığından 529 uncu maddede öngörülen bozucu şartın aksi kararlaştırılabilir.

10. Belirli bir kişi lehine yapılan feragat, lehine feragat yapılan kimse için aynı zamanda olumlu miras sözleşmesi niteliğindedir. Olumlu miras sözleşmesi, mirasçı atama olabileceğı gibi belirli mal bırakma tasarrufu da olabilir. Kural olarak, lehine feragat edilen kişi atanmış mirasçı sayılmaktadır. Zira Türk Medeni Kanunu'nda mirastan feragate ilişkin olarak getirilen düzenlemeler, tam feragate ilişkindir. Ancak bu hükümler, emredici nitelikte olmadığından sözleşmenin tarafları, sözleşme konusunun kapsamını serbestçe belirleyebileceğı için mirastan kısmi feragat de mümkündür. Gelecekte mirasçı olmaya ilişkin haklı beklentinin tamamından değil, belirli bir kısmından vazgeçilmişse, mirastan kısmen feragat edilmiştir. Ayrıca feragat sözleşmesinin, belirli bir maldan feragat şeklinde yapılmasının önünde de herhangi bir engel yoktur. Açıklanan nedenlerle, lehine feragat edilen kimse bakımından olumlu miras sözleşmesinin niteliğı, somut olayın özelliğine, taraf iradelerine ve feragat edilene göre 4721 sayılı Kanun'un 516 ve 517 nci maddelerinde öngörülen kriterler çerçevesinde belirlenmelidir. Sonucuna göre lehine feragat edilen kimse, olumlu miras sözleşmesinden kaynaklanan hakkını 4721 sayılı Kanun'un 598, 599 veya 600 üncü maddelerde öngörülen hükümler çerçevesinde elde edebilecektir.

3. Değerlendirme Somut olayda, TMK m. 529 uyarınca mirastan feragat sözleşmesinde lehine feragat edilen kişinin yasal mirasçı olması gerekmediğinden ve dava konusu sözleşmeler Leyla için mirastan feragat sözleşmesi niteliğinde iken davacı ... için TMK m. 527'de düzenlenen üçüncü kişi yararına olumlu miras sözleşmesi niteliğinde olduğundan davacının davada taraf sıfatı vardır. Buna karşın davacının aktif husumet ehliyetinin olmadığı gerekçesiyle davanın usulden reddi doğru görülmediğinden hükmün bozulması gerekmiştir.

VI. KARAR Açıklanan sebeplerle; Temyiz olunan Bölge Adliye Mahkemesi kararının BOZULMASINA, karar verilmiştir.